

МУЗЕЈ
НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА
2010

Аутор изложбе и каталога
Драгица Гаћеша

Радмила
Смиљанић
СВЕ БИЛО ЈЕ МУЗИКА

Леонора Трубадур, 1968.

Музеј Народног позоришта у Београду | Сезона 2020/21.

Радмила
Смиљанић

СВЕ БИЛО ЈЕ МУЗИКА

Аутор изложбе и каталога

Драгица Гаћеша

Отварање изложбе | 23. октобра 2020.

Радмила Смиљанић

Рођена је у Бања Луци 1940. године. Средње музичко образовање започиње у родном граду у класи Јулије Пејновић, а потом наставља у Београду у музичкој школи *Станковић* код професора Б. Цвејића.

Године 1959. уписује музичку Академију у Љубљани у класи Јулија Бетета, али због смрти професора прелази на Академију у Сарајево, где дипломира код професорке Бруне Шпилер. Као стипендиста Народног позоришта у Сарајево, после успешне дипломске представе *Еро с оног свијета*, где тумачи улогу Ђуле, остварује трогодишњи ангажман у том позоришту. Тада остварује своју дебитантску улогу у *Јенуфи* Леоша Јаначека, а затим следе Деспина у *Тако чине све*, Ксенија у *Борису Годунову*, Ана у *Набуку*, као и Флорами и Сизета у оперети *Мала Флорами*. Убрзо јој се поверавају улоге у представама *Катарина Измаилова*, *Мост св. Луја краља*, *Тоска* и *Трубадур*.

Године 1965. године осваја III награду на такмичењу младих југословенских уметника у Љубљани, а исте године на Међународном такмичењу у покрајини Ређо Емилија, осваја прву награду *Акиле Пери*, која је установљена с циљем да открије младе уметничке таленте.

На позив диригента Оскара Данона 1967. године, наступа са улози Фатаморгане у опери *Заљубљен у три наранџе* и улози Лизе у *Пиковој дами* на гостовању Опере Народног позоришта у Барселони. После оствареног успеха, дебитује 13. марта 1968. године у улози Леоноре у Вердијевом *Трубадуру* у Народног позоришту у Београду и добија стални ангажман.

Природност и лакоћа у извођењу најзахтевнијих вокално-техничких препрека, условили су настајање креација највећих сопранских улога у операма: *Евгеније Оњегин*, *Кармен*, *Аида*, *Иван грозни*, *Отело*, *Иван Сусањин*, *Боџи*, *Иван Грозни Бал под маскама*, *Продана невеста*, *Турандот*, *Мадам Батерфлај*, *Пикова дама* и друге. Ипак историјско остварење на овој сцени остаће Јенуфа за коју је добила прву награду и медаљу за најбољу интерпретацију Јаначеских ликова у свету, у Прагу 1978. године, на обележавању 50 година од смрти Леоша Јаначека.

Радмила Смиљанић постаје протагониста савременог репертоара (20. век) у операма Јаначека (*Јенуфа*), Бартока (*Змак Плавобрадог*), као и домаћих композитора Биничког (*На уранку*), Настасијевића (*Ђурађ Бранковић*) и Коњовића (*Отаџбина*).

Двадесетогодишњицу уметничког рада обележила је једом од њених најуспешнијих представа *Продана невеста*, 1984. године и одиграла по ко зна који пут неодољиву Марженку. Двадесет пет година уметничког рада прославила је *Тоском*, док је за тридесетпетогодишњицу уприличен концерт у Сава центру. Наступала је у Прагу, Трсту, Милану, Риму, Франкфурту, Минхену, Бечу, Грацу, Линцу, Солуну, Салцбургу, Барселони, Лондону, Сијетлу (САД) итд.

Партнери на сцени су јој били Марио дел Монако, Ђузепе ди Стефано, Хозе Карерас, Пласидо Доминго, Ђорђо Занканаро, Петар Дворски, Ређина Ресник, Марта Медл, Бисерка Цвејић, под диригентским вођством Оскара Данона, Ловре фон Матачића, Сама Хубада, Никше Барезе, Милана Хорвата, Рајнера Шварца, Дејва Алена, Зубин Мехте и других. Своју каријеру упоредо је градила и кроз богату концертну активност, певајући ораторијуме, лид и мање музичке форме.

Носилац је плакете Народног позоришта. Добитница награде Удружења музичких и балетских педагога за животно дело, седам годишњих награда Народног позоришта за најбоља остварења, Сребрњака и Печата Народног позоришта, Вукове награде Културно-просветне заједнице Србије и ревије Музика класика за изузетан допринос уметничкој музици за 2019. годину.

Године 1984. почиње да се бави педагогијом – постаје професор на Музичкој академији у Сарајеву, затим наставља у Бања Луци и Бјељини, а потом на Факултету музичке уметности и Академији лепих уметности у Београду. Знање, искуство и пре свега велику љубав према музици примадона Смиљанић усмерава на обликовање и формирање будућих реномираних оперских певача попут Дуње Симић, Милијане Николић, Снежане Савичић Секулић, Предрага Милановића, Александре Стаменковић, Алексе Васића, Дејана Максимовића, Виолете Срећковић, Снежане Брзаковић, Иве Мрвош Анокић, Данијеле Милошевић, Наташе Дреџун, Аманде Стојовић, Маје Манојловић, Маријане Шовран, Јоване Ражнатовић, Каролине Михајловић и многих других.

Породична вила у Бања Луци

Радмила Смиљанић је постала Сенатор Републике Српске у другом сазиву Сената 2009. године и почасни грађанин Босанске Градишке. Пола века богату уметничку каријеру и двадесет пет година постављених високих стандарда у педагогији, прославила је на сцени Народног позоришта у Београду 3. марта 2018. године, концертном њених студената који су певали познате арије из опера Вердија, Пучинија, Росинија, Доницетија, Бизеа и других.

Брат Радомир и Радмила Смиљанић

Отац Бранко, Радмила, брат Радомир и мајка Татјана Смиљанић у избеглиштву у Београду

Радмила Смиљанић са супругом Браниславом Мијанловићем после представе *Продана невеста*

Радмила Смиљанић са сином Николом

Станка *На уранку*, 1968.

Станка *На уранку*, 1968.
Звонимир Крнетић – Раде

Дездемона *Отело*, 1968.
Јован Глигоријевић – Јаго

Дездемона *Отело*, 1970.
Марио дел Монако – Отело, Драго Старц – Касио
Оклав Енигареску – Јаго и ансамбл

Микаела *Кармен*, 1969.
Оскар Данон – диригент

Грофица Розина *Фигарова женидба*, 1970.

Марженка *Продана невеста*, 1971.

Марженка *Продана невеста*, 1971.
Звонимир Крнегић – Јењик

Ђула Еро с оног свијета, 1974.
Звонимир Крнетић – Еро

Јенуфа Јенуфа, 1976.

Ђо-Ђо-Сан *Мадам Батерфлај*, 1975.
Тајјана Слaстјенко – Сузуки

Ђо-Ђо-Сан *Мадам Батерфлај*, 1984.

Мими Боеми, 1977.

Неда Пајаџи, 1977.

Амелија Бал под маскама, 1979.

*Лиза Пикова дама, 1980.
Бреда Калеф – Грофица*

Лиза Пикова дама, Сијетл САД, 1980.

Мадалена де Коањи Андре Шеније, 1978.

Тоска Тоска, 1979.

„И усред тог пакла од звука, пакла од врућине, у жубору потока од зноја који су извирали са свих страна, стајала је Радмила Смиљанић, достојанствена као смрт, хладна као змија, дајући маха свом богатом, чудесном, стабилном сопрану, у најсуптилнијим тренуцима као и у трагичном крику. Нешто што се не заборавља.“

Драгутин Гостушки („Пасија по Луки“ Кшиштофа Пендерецког, Дубровник, 18.08.1978.)

Али тек у конфронтацији са Амелијом-гошћом из Београда-Радмилом Смиљанић, једним атрактивним сопраном, пали се цела разорна снага сигурно вођеног гласа Хозе Карераса, гласа који све вивае нагиње ка херојском. Смиљанићка у појединим пијанима и у уметности карактеризирања, као и у продорним висинама и тембру подсећа, понекад, на своју славну земљакињу Зинку Миланов...

(30. IV 1980, Kleine Zeitung)

„Нема сумње да ова улога иде у ред најбољих креација у Београдској опери и у до сада врхунски домет ове уметнице...“

Стана Ђурић-Клајн
(Јенуфа Леоша Јаначека, Политика, 9.04.1976.)

„Тумачећи насловну улогу, Радмила Смиљанић обележила је овога вечера највиши уметнички успон своје каријере...“

Михаило Вукдраговић

Лиза Пикова дама, Солун 1975.
Николај Мајборода – Херман

Јенуфа, *Јенуфа* Салцбург 1978.
Леополд Хагер, диригент

Амелија *Бал под маскама*, Франкфурт 1979.
Ђорђо Занканаро – Ренато

Татјана *Евгеније Оњегин*, Познањ 1980.
Иван Христов – Кнез Гремин

Дубровачке летње игре, Дубровник 1981.
Немачки реквијем – Милан Хорват, диригент

УЛОГА

ПРЕДСТАВА

ГОДИНА

Леонора	<i>Трубадур</i>	1968.
Станка	<i>На уранку</i>	1968.
Дездемона	<i>Отело</i>	1968.
Татјана	<i>Евгеније Оњегин</i>	1968.
Мими	<i>Боеми</i>	1969.
Фатаморгана	<i>Залубљен у три наранџе</i>	1969.
Олга	<i>Иван Грозни</i>	1969.
Микаела	<i>Кармен</i>	1969.
Дездемона	<i>Отело</i>	1970.
Микаела	<i>Кармен</i>	1970.
Антонида	<i>Иван Сусањин</i>	1970.
Грофица Розина	<i>Фигарова женидба</i>	1970.
Лиза	<i>Пикова дама</i>	1971.
Марженка	<i>Продана невеста</i>	1971.
Прва дама	<i>Чаробна фрула</i>	1971.
Бес	<i>Порги и Бес</i>	1971.
Јудит	<i>Замак Плавобрадог</i>	1973.
Ђула	<i>Еро с оног свијета</i>	1974.
Амелија	<i>Бал под маскама</i>	1974.
Лиу	<i>Турандот</i>	1975.
Ђо-Ђо-Сан	<i>Мадам Батерфлај</i>	1975.
Аида	<i>Аида</i>	1975.
Јенуфа	<i>Јенуфа</i>	1976.
Мара	<i>Ђурађ Бранковић</i>	1977.
Мими	<i>Боеми</i>	1977.
Леонора	<i>Трубадур</i>	1977.
Неда	<i>Пајаџи</i>	1977.
Маргарета	<i>Фауст</i>	1978.
Сантуца	<i>Кавалерија рустикана</i>	1978.
Мадалена де Коањи	<i>Андре Шеније</i>	1978.
Амелија	<i>Бал под маскама</i>	1979.
Тоска	<i>Тоска</i>	1979.
Лиза	<i>Пикова дама</i>	1980.
Розалинда	<i>Слепи миш</i>	1982.
Дона Ана	<i>Дон Жуан</i>	1982.
Анђелија	<i>Отаџбина</i>	1983.
Марженка	<i>Продана невеста</i>	1984.
Ђо-Ђо-Сан	<i>Мадам Батерфлај</i>	1984.
Магда Сорел	<i>Конзул</i>	1986.
Сантуца	<i>Кавалерија рустикана</i>	1996.

Концерт поводом 35 година уметничког рада у Сава центру, 1996.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

За издавача
ИВАНА ВУЈИЋ КОМИНАЦ

Графички уредник
ЈОВАН ТАРБУК

Аутор изложбе
ДРАГИЦА ГАБЕША

Дизајн изложбе и каталога
ЈЕЛЕНА РАТКОВИЋ

Коришћене фотографије и
архивски материјал Музеја
позоришне уметности Србије,
Народног позоришта у Београду и
личних архива

Штампа каталога
Donatgraf, Београд
Тираж 400 примерака

Управница Народног позоришта у Београду
Ивана Вујић Коминач

Директор Музеја Народног позоришта у Београду
Драган Стевовић

Организатор Музеја Народног позоришта у Београду
Драгица Гаћеша

Маркетинг Народног позоришта у Београду
Тел: 2622180

Музеј Народног позоришта у Београду,
Доситејева 2
Тел: 3284473
www.narodnopozeriste.rs
e-mail: muzej@narodnopozeriste.rs

